

POKRAJINSKA IN ŠTUDIJSKA KNJIZNICA MURSKA SOBOTA

časopisni oddelek
397
ROMANO THEM
2010

308 (497.12=914.99)

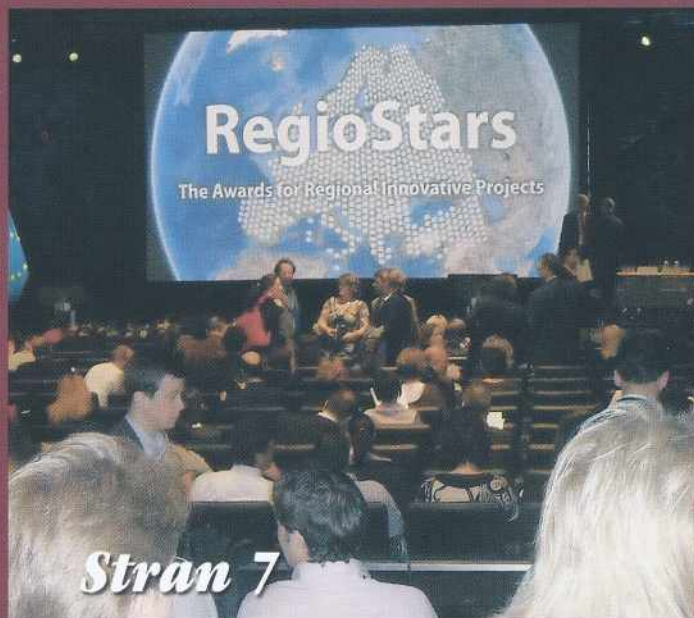
19012930,38

COBISS

Stran 3

Dan Romov Novo Mesto

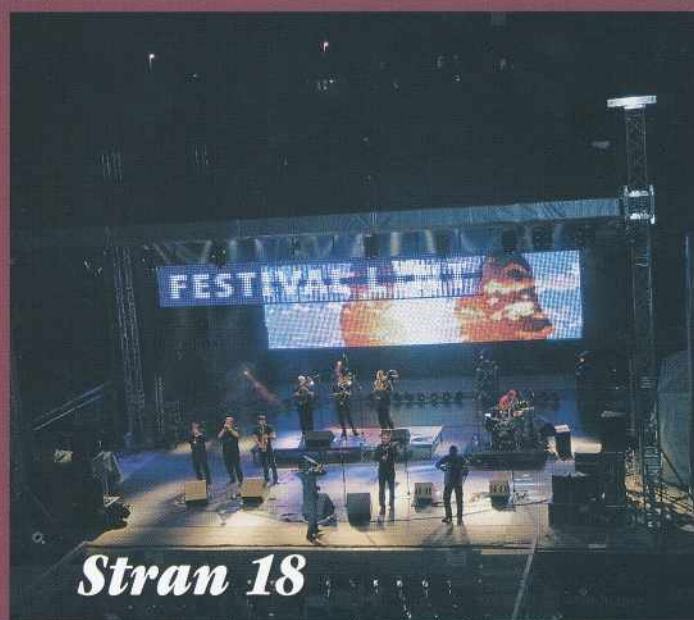
Stran 7

Regiostar - Evropska nagrada

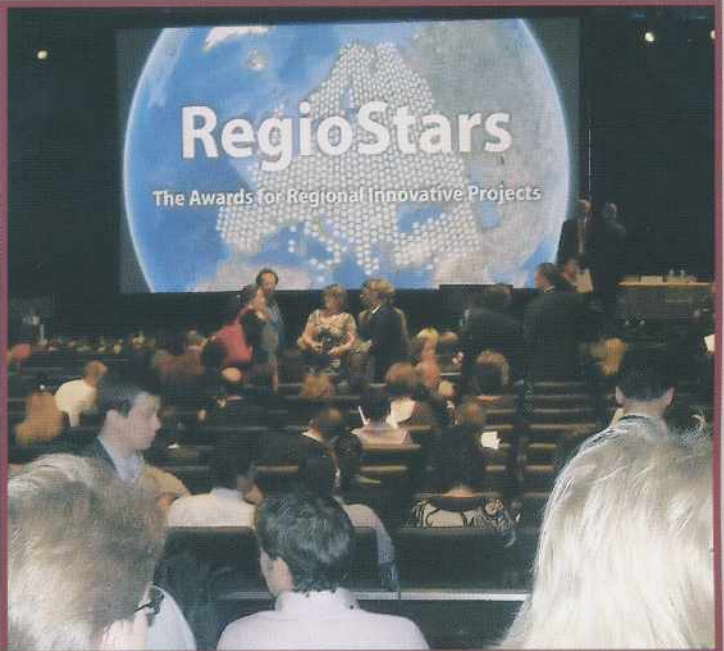
Stran 17

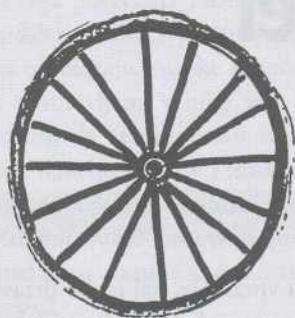
Miss Romkinje 2010

Stran 18

**Mahala Rai banda
že drugič na Lentu**

ROMANO THEM ROMSKI SVET

številka 38, julij 2010

založnik

Zveza Romov Slovenije

Arhitekta Novaka 13

9000 Murska Sobota

tel.: 02 5308-100

fax: 02 5308-104

e-mail: romani.union@siol.net

www.zveza-romov.si

ROMIC ROMSKI INFORMATIVNI CENTER
ROMSKA RAZGOVORNA PROJEKCIJA

e-mail: romic@siol.net

www.romic.si

odgovorni urednik

Jožek Horvat - Muc

uredniški odbor

dr. Pavla Štrukelj

Monika Sandreli

Janja Rošer

Slobodan Nezirovič

Bečiri Fatmir

dopisniki

Lujzi Baranja, New York

Dragoljub Ackovič, Beograd

Bogdan Miklič, Novo Mesto

Fotografije so prispevali:

Oto B., Štefan B.,

Stanko B. in drugi

prelom in tisk

Tiskarna Klar, Murska Sobota

naklada

500 izvodov

Po mnenju Ministrstva za kulturo RS št.
415-562/96, se Romano them - Romski svet
šteje med proizvode za katere se plačuje 20%
davek na dodano vrednost.

Izid časopisa Romano them je omogočilo
Ministrstvo za kulturo RS
in Urad za narodnosti RS

<i>Romic</i>	Predsednik države sprejel predstavnike Romov.....	2
<i>Romic</i>	Kljub normativni ureditvi, so problemi, ki kažejo na diskriminacijo Romov.....	2
<i>STA</i>	Dan Romov Novo Mesto: Nestrpnost do Romov je globoko zakoreninjena.....	3
<i>Romic</i>	Marjan Drvarič novi predsednik Sveta romske skupnosti RS.....	5
<i>Romic</i>	Nadomestni članici ZRS.....	5
<i>Fatmir Bečiri</i>	Mednarodna konferenca v Grčiji.....	6
<i>Romic</i>	REGIOSTAR - Evropska nagrada.....	7
<i>Mihael Horvat</i>	Romsko društvo Rasto.....	7
<i>Romic</i>	XIV. Romski zbornik.....	8
<i>Petra Tkalec Ferenčak</i>	Prvič na izletu.....	10
<i>Fatmir Bečiri</i>	Udeležba Romskega društva Romano Pralipe v akciji Očistimo Slovenijo v enem dnevu.....	11
<i>Nataša Meolic</i>	Sodelovanje med Centrom za socialno delo Murska Sobota in Romic Murska Sobota.....	11
<i>Bojana Rozman</i>	Novice iz Novega Mesta.....	12
<i>Tom Gomizelj</i>	Mlada režiserka Martina Hudorovič.....	13
<i>Janja Horvat</i>	Romanje k Mariji Bistrici.....	13
<i>Bojana Rozman</i>	Mobilna svetovalna služba za Rome.....	14
<i>Mateja Zelko</i>	Delo romskega pomočnika na OŠ Franceta Prešerna Črenšovci....	15
<i>Vlado Horvat</i>	Demokracija naj ti da krila.....	16
<i>Horvat Janja</i>	Romanje v Medugorje.....	17
<i>Fatmir Bečiri</i>	Miss Rominje 2010.....	17
<i>Fatmir Bečiri</i>	1. turnir v malem nogometu.....	18
<i>Tomaž Verdev</i>	Mahala Rai banda že drugič na Lentu.....	18
<i>Robertina Ratko</i>	Delavnica.....	19
<i>Bojana Rozman</i>	Ekskurzija na Gorenjsko.....	20
<i>Romeo Horvat - POPO</i>	Samo s teboj.....	20
<i>Romeo Horvat - POPO</i>	Ljubim te - Hočem te za ženo.....	21
<i>Tomaž Verdev</i>	Okrogla miza - mediji o Romih.....	21
<i>Romic</i>	Festival Romske kulture v Murski Soboti.....	22
<i>Ingrid Pojbič</i>	Romska ustvarjalnost in kultura vedno znova vzbuja navdih in občudovanje.....	22
<i>Romic</i>	V okviru kampanje Dosta posneli film "Različnost nas bogati" ...	23
<i>Bojana Rozman</i>	Kuharska delavnica.....	24

Predsednik države sprejel predstavnike Romov

Romic

Türk izpostavil pomen izobraževanja romskih otrok

Ljubljana - Izobraževanje romskih otrok je kritičnega pomena za njihovo vključenost v družbo, je po sprejemu predstavnikov romskih organizacij ob svetovnem dnevu Romov dejal predsednik republike Danilo Türk.

V pogovorih so odkrili tudi nekaj dobrih praks, nove oblike pomoči romskim otrokom za izobraževa-

nje na predšolski ravni in tudi med šolanjem. »Verjamem, da bi morali vsem takim dobrim pojavom posvetiti dovolj pozornosti, tako da bi na tej podlagi lahko tudi prilagajali nacionalni program za Rome in poskrbeli za to, da bi se uresničeval dobro,« poudarja predsednik republike.

»Dobro bi bilo, če se romska kultura bolj integrira v naše kulturne prireditve«

Na vprašanje, kaj lahko državljan storimo, da bodo Romi lahko s ponosom rekli, da so Romi, je odgovoril, da se lahko za začetek udeležimo festivala romske kulture, ki poteka v tem času. »Mislim, da se moramo tudi bolje poznati, dobro bi bilo, če se romska kultura neka-ko bolj poveže in integrira v naše kulturne prireditve,« pravi Türk. To bo po njegovem prepričanju pomagalo zmanjšati kulturno distanco.

Predsednik se je srečal s predstavniki Romov in romskimi otroki

Predsednik Türk je najprej sprejel predstavnike romskih organizacij, med njimi tudi predsednika Zveze Romov Slovenije Jožeka Horvata - Muca in predsednika Foruma romskih svetnikov Slovenije Darka Rudaša. Nato pa se je srečal tudi z otroki iz romskega naselja Rosalnice pri Metliki.

Kljub normativni ureditvi, so problemi, ki kažejo na diskriminacijo Romov

Romic

(sta)Ljubljana - Predsednik DZ Pavel Gantar je ob svetovnem dnevu Romov, 8. aprilu, sprejel predstavnike Zveze Romov Slovenije, Foruma romskih svetnikov Slovenije in Zveze romske skupnosti

Dežnik. Skupna ugotovitev je bila, da navzlic normativni urejenosti, obstaja še cela vrsta problemov, ki kažejo na določeno diskriminacijo Romov, je dejal Gantar.

Kot je v izjavi za javnost po po-

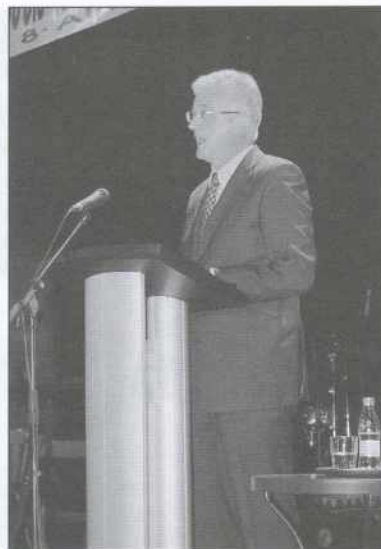
govoru dejal predsednik DZ Gantar, se to stopnjevanje nestrpnosti v določenih okoljih v zadnjem času kaže do »posameznih segmentov romskega življenja. V pogovorih so se po besedah Gantarja dotaknili

tudi tega povečanja raznovrstnosti romskih organizacij po sprejetju zakona o položaju romske skupnosti. »To pozdravljam, vendar sem tudi opozoril, da ta pluralnost ne sme načeti temeljnih ciljev romskih organizacij, namreč, da skupaj skrbijo za uresničevanje osnovnih pobud pripadnikov romske skupnosti,« je poudaril.

Gantar je tudi dejal, da se je izpostavila potreba po ponovni preveritvi in oceni zakona, katere rešitve so se po treh letih izkazale kot nezadostne in bi jih bilo potrebno spremeniti. Sicer pa je vsem Romom v Sloveniji predsednik DZ zaželel vse lepo ob njihovem svetovnem dnevu. Predsednik Zveze Romov Slovenije Jožek Horvat - Muc je menil, da so v pogovoru s predsednikom DZ izpostavili kar nekaj

vprišanj. Zdi se mu zelo pomembno, da je sam Gantar izpostavil, da morajo imeti Romi tudi določene cilje za uresničevanje nekaterih načel reševanja romske problematike. Prav je, da ta liberalizacija obstaja, samemu se mi poraja vprašanje oziroma skrb za to, da je potrebno tudi pri romski skupnosti spoznati nekatere pravne in druge določbe, predvsem interpretacijo teh. Kajti velikokrat slišimo tudi s strani nekaterih predstavnikov romskih društev napačno interpretacijo določenih zakonskih in ustavnih načel,« je opozoril Muc.

Ob tem je izpostavil potrebo po izobraževanju romskih organizacij. Omenil je tudi potrebo po politični participaciji Romov v slovenskem prostoru, predvsem na lokalni ravni. V državnem merilu obstaja posluh za romsko problematiko,

vendar je po njegovem potrebno z akcijami osveščanja in informiranja odpraviti diskriminatorne dejavnosti do Romov, ki so še vedno prisotne.

Dan Romov Novo Mesto: Nestrpnost do Romov je globoko zakoreninjena

STA

V Sloveniji je še vedno prisotno veliko globoko zakoreninjene nestrpnosti do pripadnikov romske skupnosti, je 3. aprila na prireditvi ob svetovnem dnevu Romov poudaril predsednik državnega zbora Pavel Gantar.

Gantar je bil slavnostni govornik na osrednji slovesnosti ob svetovnem dnevu Romov, ki jo je Zveza Romov Slovenije (ZRS) v Novem mestu priredila za Dolenjsko, Belo krajino in Posavje. Po njegovih besedah je v slovenskem prostoru kljub postopni uveljavitvi človekovih pravic še vedno prisotno veliko nestrpnosti in sovražnosti do pripadnikov romske skupnosti, ki te-

meljita na globoko zakoreninjenih predsodkih, romska skupnost pa se pri prilagajanju hitri sodobni družbi in pri uveljavljanju lastne vloge v slovenski družbi sooča z največ težavami.

»Odrinjeni so na družbeno obrobje«

Pri vključevanju v družbo in pri zagotavljanju gmotnih virov za dostojno, človeka vredno življenje se Romi soočajo z mnogo izzivi, je nadaljeval. Odrinjeni na družbeno obrobje, večinoma nizko izobraženi, nezaposleni in močno odvisni od socialne pomoči so pogoste tarče diskriminacije, nestrpnosti in

protiromskega rasizma, je ocenil.

»Slovinci Rome in njihovo kulturo slabo poznajo«

Kljub temu, da ima bivanje Romov na slovenskih tleh več kot petstoletno tradicijo in da so Romi od osamosvojitve dalje ustavno priznana manjšinska skupnost, pa v Sloveniji ljudje romsko skupnost in njeno kulturo slabo poznajo, ugotavlja Gantar.

»Mediji jih predstavljajo kot nezdružljive z večino«

Posledica tega nepoznavanja so še vedno močno prisotne negativne predstave, s pretežno negativ-

nim poročanjem pa jih utrjujejo tudi mediji, ki romske vrednote in kulturo pogosto predstavljajo kot nezdržljive s kulturo večinskega prebivalstva, je opozoril.

»Razlike bogatijo in so zaželen«

Ključni korak v smeri strpnosti in pravične družbe je po Gantarjevem sprejemanju drugačnosti, ki od vseh terja okrepitev strpnosti do različnih in njihovo priznavanje. Da bi Romom omogočili najti enakopraven položaj in prostor, pa sta potrebna temeljit miselni premiki in spoznanje, da medsebojne razlike bogatijo, da so zaželeni in da je smiselno takšno vključevanje, ki ohranja vse posebnosti in razlike pripadnikov manjšine ter da je spodbujanje medkulturnega učenja enako pomembno kot boj proti predsodkom, je povedal.

»Zakon posega na vsa področja, ki terjajo izboljšanje«

V nadaljevanju se je dotaknil tudi pravne varnosti Romov. Ker

je zakonu o romski skupnosti, ki predstavlja pomemben normativni okvir, manjkala konkretna in učinkovita izpeljava, so ga pred kratkim, sicer s precejšno zamudo, nadgradili s sprejetjem nacionalnega programa za Rome za obdobje 2010-2015, je dejal. Po Gantarjevi sodbi gre za premišljen dokument, ki celovito posega na vsa področja, ki terjajo izboljšanje položaja in konkretizacijo uresničevanja pravic Romov, izhaja pa iz večletnih izkušenj in prizadevanj za ureditev romske problematike ter predstavlja dobro podlago za uspešno uresničevanje določenih ukrepov.

»Glavni cilj je urejanje romskih naselij«

Glavni cilji programa so izboljšanje bivalnih razmer, izobrazbene strukture in zdravstvenega varstva Romov, urejanje romskih naselij, povečanje zaposlenosti, ohranjanje in razvijanje romske identitete, kamor sodijo kulturna, informativna in založniška dejavnost, skrb za romski jezik ter dvig ozaveščenosti večinskega prebivalstva o slovenski

romski skupnosti, je naštel.

»Potrebna dejavnost vlade, občin, civilne družbe in Romov samih«

Nacionalni program je lahko temelj za izboljšanje položaja slovenskih Romov, vendar pa je za občuten napredek romske skupnosti in njeno uspešno vključevanje v družbo potrebna dejavna udeležba vlade, lokalnih skupnosti, civilne družbe in tudi Romov samih, saj brez izobražene, osveščene in organizirane romske skupnosti pri urejanju njihovega položaja ni mogoče pričakovati občutnih rezultatov, je Gantar povzel.

Horvat Muc: Manjšine, ki ne ohranja jezika in kulture ni

Na proslavi so spregovorili še predsednik ZRS Jožek Horvat Muc, ki je dejal, da manjšine, ki ne ohranja jezika in kulture ni, minister za šolstvo in šport Igor Lukšič pa je poudaril, da gredo glede izobraževanja Romov stvari v Sloveniji v pravo smer, saj se romska skupnost krepi, vpis v vrtce in šole pa povečuje.

Muhič: Red in mir v romskih naseljih se izboljšujeta

Novomeški župan Alojzij Muhič je poudaril vlogo ZRS pri reševanju številnih perečih vprašanj sobivanja z romsko skupnostjo in pohvalil izboljšanje reda in miru v dolenjskih romskih naseljih ter več kot 60-odstoten obisk otrok v vrtcih in šolah. Podpredsednik ZRS Slovenije Bojan Tudiya pa je opozoril, da glavni vprašanja romske skupnosti ostajata legalizacija naselij in izobraževanje.

STA

Vabimo Vas k poslušanju romskega radia Romie
na frekvenci 97,6 MHz.

Marjan Drvarič novi predsednik Sveta romske skupnosti RS

Romic

Svet romske skupnosti je 14. junija v Murski Soboti izvolil novo vodstvo. Predsednik sveta je postal dosedanji podpredsednik Marjan Drvarič, nova podpredsednika pa sta Slavko Cener in Slobodan Nezirovič.

Dolgoletni predsednik sveta Jožek Horvat Muc je namreč s predsedniškega mesta odstopil 24. februarja, 24. maja pa se je podpredsedniškemu mestu v svetu odrekel še Bojan Tudija, ki je kot najstarejši podpredsednik vodil svet po odstopu Horvata Muca. Svet je moral tako izvoliti novega predsednika in tudi dva nova podpredsednika, saj je bil še edini podpredsednik sveta Drvarič izvoljen za predsednika. Na volilni seji Sveta romske skupnosti RS, ki je potekala v Murski Soboti, so za novega predsednika izvolili

dosedanjega podpredsednika sveta Marjana Drvariča, Slavka Cenerja iz občine Tišina pa so izvolili za podpredsednika sveta. S tem, ko so Drvariča izvolili za predsednika, se je izpraznilo podpredsedniško me-

sto, na katero je bil izvoljen Slobodan Nezirovič iz Velenja.

Marjan Drvarič je po izvolitvi dejal, da bo vsekakor poskušal poenotiti in povezati slovenske Rome.

Nadomestni članici ZRS

Romic

SKUPŠČINA ZVEZE ROMOV SLOVENIJE Murska Sobotica, 10.6.2010 Skupščina Zveze Romov Slovenije je dne 10.6.2010 imenovala nadomestna člana v Svetu romske skupnosti s strani Zveze Romov Slovenije

Dne 31.5.2010 je Zveza Romov Slovenije prejela dopis od Sveta romske skupnosti s katerim poziva ZRS, da na podlagi 3. alineje 4. odstavka 7. člena Poslovnika Sveta v roku 45 dni imenuje dva nadomestna člana Sveta romske skupnosti s strani Zveze Romov Slovenije.

V ugotovitvenem sklepu o prenehanju članstva v Svetu romske skupnosti je ugotovljeno, da na podlagi pisnih izjav z dnem 24.5.2010 preneha članstvo v Svetu romske skupnosti Bojanu Tudiji iz Novega mesta in Nataši Brajdič iz Krškega.

Skupščina Zveze Romov Slovenije je za nadomestna člana Sveta s strani Zveze določila Mojco Rakič iz Ljubljane in Natašo Horvat iz Lendave.

Mednarodna konferenca v Grčiji

Fatmir Bećiri

Mladi Romi v Evropi in njihova pravica do enakih možnosti v izobraževanju in zaposlovanju

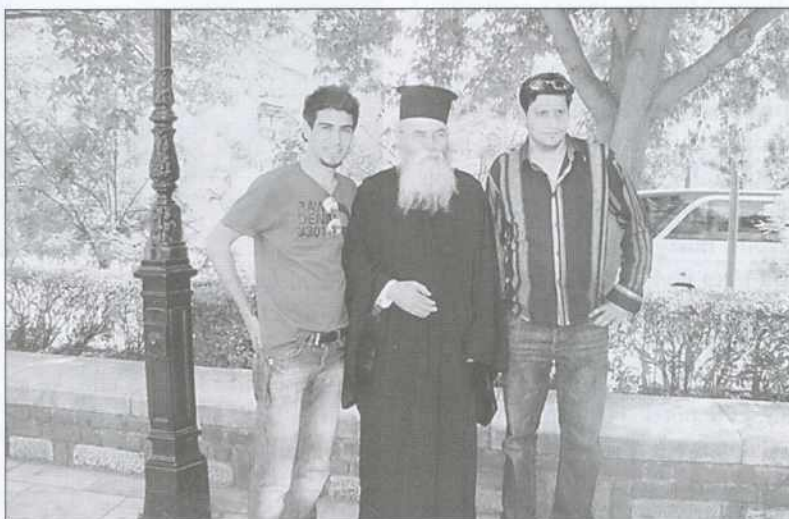
Med 16.5. in 21.5.2010 je v Solunu (Grčija) potekala konferenca 50. udeležencev iz šestih evropskih držav - Grčije, Finske, Bolgarije, Belgije, Madžarske in Slovenije. R Slovenijo je zastopalo pet udeležencev, kateri so predstavili položaj mladih Romov v Sloveniji, ZRS sta predstavila Fatmir Bećiri in Slobdan Nezirović.

Sama konferenca je bila kvalitativno izvedena. Glede na tematiko pa je bila zanimiva in izredno koristna za popolnoma vse udeležence, saj smo na ta način podrobneje spoznali romskih skupnosti v ostalih državah in možnosti mladih Romov do izobraževanja in zaposlovanja v svojih državah. Na podlagi tega smo ugotovili, da je Slovenija od kar se izvajajo Nacionalni program za Rome, med vzglednimi državami, saj imajo popolnoma enake možnosti do izobraževanja in zaposlovanja kot vsi ostali državljani. Ker pa gre pri tem za ranljivo etično skupino, so izdelani program, ki se že tudi izvajajo in omogočajo mladim širši spekter možnosti.

Glede na to, da smo bili udeleženci iz različnih držav, smo imeli možnost navezati stike za kasnejša sodelovanja, kar smo tudi vsi s pridom izkoristili, saj so takšni mednarodni kontakti pomembni na vseh področjih našega delovanja. Tudi s samim sodelovanjem s Kiblo in njihovimi predstavniki smo

bili zadovoljni in nimamo posebnih pripomb. Tudi v prihodnosti bi se želeli udeležiti takšnih ali podobnih konferenc, saj na ta način lahko spremljamo stanje romske mladine in nasplošno celotne romske populacije tudi v drugih državah in tako iščemo nove rešitve tudi za domače problem. Kiblo pri tem delu popolnoma podpiramo in bi si želeli še nadaljnjega sodelovanja.

Udeleženci, ki smo prihali iz RS smo bili ponosni, da lahko rečemo, da sodi R Slovenija med vzgledne države glede pravic in možnosti mladih Romov do izobraževanja in zaposlovanja. K temu pa je zagotovo pripomogel krovni Zakon o Romih in kot rezultat tega Nacionalni program za Rome kar je zagotovo prava smernica za naše prihodnje delo in delo ZRS ter SRS.

ROMIC ROMSKI INFORMATIVNI CENTER
ROMSKA RADIJSKA PRODUKCIJA

REGIOSTAR - Evropska nagrada

Romic

Projekt, ki ga vodi Zveza Romov Slovenije, Uspešno vključevanje romskih otrok v vzgojo in izobraževanje, je bil nominiran za evropsko nagrado v sklopu: Integracije migrantov in marginalnih skupin v urbano okolje. Projekt je evropska komisija izbrala za najuspešnejši projekt v Sloveniji. V istem sklopu je bilo predstavljenih šest projektov iz Nemčije, Italije, Litve, Švedske Velike Britanije in Slovenije. Slednji se nanaša na integracijo romskih otrok v izobraževalni sistem preko različnih mehanizmov in na odpravo segregacije in diskriminacije. Čeprav postopki integracije že potekajo, poskušajo preko projekta doseči čim učinkovitejšo integracijo. Pri tem si pomagajo z romski-

mi pomočniki, izobraževanjem in motiviranjem staršev romskih otrok, usposabljanjem učiteljev in strokovnih delavcev šol. Konec maja so v Bruslju razglasili rezultate razpisa Regiostar 2010. Tam sta bila tudi romski pomoč-

nik Marjan Drvarič in Ingrid Škerlak. Projekt Zveze Romov Slovenije je bil izbran za drugega najboljšega v Evropi v omenjeni kategoriji.

Romsko društvo Rasto

Mihael Horvat

Člani romskega društva Hrast - Rasto iz Pušče smo se v 30. maja odpravili v sosednjo Avstrijo v mestu Gnas, na povabilo avstrijskih mestnih funkcionarjev v sodelovanju z župnikom mestne crkve, na Srečanje folklornih skupin, ki poteka že drugo leto.

Srečanja smo se z veseljem udeležili, ker je naše društvo tam predstavilo tudi delo Zveze Romov. V kulturnem programu smo se predstavili z plesom, posebnost in veliko kulinarično presenečenje pa smo pripravili z kuhanjem bograča. Naš kuhar Mihael Horvat, ki je zaposlen v Termah 3000, je pripravil in tam predstavil

Romski golaž in romsko pogačo (kotloskri pugača), na koncu smo

jim še ponudili domačo slivovko (therdimol).

Morem še povedati da so Avstrijci mislili da smo Italijani, vendar smo jim potem razložili da smo Romi. Smo ponosni da smo se lahko udeležili tega srečanja, saj so obiskovalci, bilo jih je približno 1000, zelo presenečeni in zadovoljni z našo predstavitvijo.

Naše društvo ki šteje 30 članov in v katerem deluje tudi folklorna skupina, smo spoprijateljili z društvom iz Avstrije, katerega smo že povabili da nastopijo pri nas v mesecu juliju.

Vsi člani društva pa se še na koncu moremo zahvaliti našemu podpredsedniku Božoju, ki

je najbolj zaslužen za to srečanje. Zahvala pa gre tudi Zvezi Romov

Slovenije, ki nam je pomagala z propagandnim materialom.

XIV. Romski zbornik

Romic

14. romski zbornik, Romano kedijpe, prinaša prispevke udeležencev konference o položaju Romov v Evropski uniji, ki jo je 12. februarja 2010 v Murski Soboti organizirala Zveza Romov Slovenije. Na konferenci so poleg murskosoboškega župana, Antona Štiheca, predstavnika Ministrstva za šolstvo in šport, doktorja Bena Arnječiča, predsednika Zveze Romov Slovenije, Jožeta Horvata – Muca, bivšega predsednika Republike Slovenije, Milana Kučana, evropskega poslanca, doktorja Milana Zvera, sodelovali tudi predstavniki mednarodnih organizacij, tako romskih kot neromskih. Na konferenci o Romih v Evropski uniji so tako svoj referat podali predstavnik Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi, Dan Pavel Doghi, Lenka Vojnovič iz Informacijskega urada Sveta Evrope v Republiki Sloveniji, in predsednik Svetovne zveze Romov, Stanislaw Staniewicz. Zbornik je izdala Zveza

Romov Slovenije.

Prvi je na konferenci spregovoril župan mestne občine Murska Sobota, Anton Štihec. Po njegovih besedah soboška občina že desetletja skrbi za položaj pripadnikov romske skupnosti. Občina Murska Sobota je tudi ena redkih v Evropi z lastno krajevno skupnostjo Romov iz naselja Pušča.

Namesto ministra doktorja Igorja Lukšiča, ki se prireditve ni mogel udeležiti, je bil slavnostni govornik doktor Beno Arnječič iz Ministrstva za šolstvo in šport. Povedal je, da postaja zveza Romov Slovenije enakovreden partner državnim organom v Republiki Sloveniji, in izpostavil vlogo romskega pomočnika kot »dinamične sočutne vezi med romsko družino in šolo oziroma učiteljem.

Direktor urada za narodnosti republike Slovenije, magister Stane Baluh, je na konferenci predstavil Nacionalni program

ukrepov za Rome v obdobju med 2010 in 2015, ki je bil sestavljen januarja in sprejet v marcu. Cilj nacionalnega programa je izboljšati bivalne razmere, zdravstveno varstvo in izobrazbeno strukturo pripadnikov romske skupnosti, povečati zaposlenost, ohranjati in razvijati romsko kulturo in jezik, ter povečati osveščenost večinskega prebivalstva o romski skupnosti hkrati z osveščanjem Romov o

njihovih pravicah in dolžnostih. Magister Baluh je na konferenci predstavil tudi ukrepe za doseganje omenjenih ciljev.

Predsednik Zveze Romov Slovenije, Jožek Horvat – Muc, je ugotavljal, da je bilo v evropskem in slovenskem prostoru sprejetih že dovolj dokumentov in resolucij, ki dajejo Romom možnost pozitivnega vključevanja v večinsko družbo, da pa v praksi mnoge stvari še vedno potekajo brez njihovega soglasja. Povedal je tudi, da spada Slovenija med države z visoko stopnjo zaščite romske skupnosti, da pa še vedno obstaja velik razkorak med pravicami, zagotovljenimi v ustavi in zakonih, in njihovim uresničevanjem v praksi.

Posebni gost konference je bil nekdanji predsednik Republike Slovenije, Milan Kučan, ki je na konferenci prejel plaketo z izjemen prispevek k izboljšanju položaja romske skupnosti v Sloveniji. V svojem govoru je izpostavil dejstvo, da o stanju človekovih pravic odloča praksa in ne zakonska norma. Po njegovem prepričanju je potrebno težave, ki se na lokalni ravni pojavljajo med Romi in večinsko populacijo, reševati skupaj z romskimi svetniki. Po njegovem mnenju na konferenci predstavljeni nacionalni program ukrepov za Rome predstavlja primer pozitivne diskriminacije, saj uvaja pravice in ukrepe, ki jih večina ne potrebuje.

Lenka Vojnovič iz Informacijskega urada Sveta Evrope v Republiki Sloveniji je povedala, da je Slovenija na področju romske politike zanimiv model za mnoge države članice Sveta Evrope.

Slovenija se je novembra 2008 kot prva med državami Evropske unije pridružila kampanji proti predsodkom do romske skupnosti v jugovzhodni Evropi. Dosta!, poleg tega pa je bila poleg Finske tudi edina, ki je letos prispevala dvajset tisoč evrov Svetu Evrope za program za Rome. Povedala je tudi, da je oddelek Sveta Evrope za Rome zaskrbljen zaradi porasta ekstremizma in protiromskega razpoloženja v Evropi.

Dan Pavel Doghi, predstavnik Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi, OVSE, je navedel dejavnosti svoje organizacije v letu 2009, povezane z Romi. OVSE ugotavlja, da je na nivoju politik do Romov v Evropi počasen napredek viden, a ostaja omejen na lokalno raven; da je nivo politične angažiranosti nizek, posebej kar se tiče financiranja; OVSE ugotavlja tudi, da so iniciative v tranzicijskih državah večinoma dobrodelne narave in se pojavljajo bolj v obliki projektov kot pa jasno začrtanih politik.

V 14. romskem zborniku Romano Kedijpe, je objavljen tudi referat predsednika Svetovne zveze Romov, Stanislaw Stankiewicz. V njem med drugim izpostavlja problem nezmožnosti Evrope, da sprejme pojem transnacionalne manjšine. Stanislaw Stankiewicz je v svojem prispevku ostro obsodil prakso, ki smo ji bili pred kratkim priča v Italiji, namreč da država deportira državljana Bolgarije ali Romunije smo zato, ker je Rom. Poudaril je, da ti Romi kvečjemu uveljavljajo svoje pravice kot evropski državljani, saj pravica do potovanja in življenja, kot tudi pravica do ustavljanja

spada med temeljna evropska načela. Po njegovem prepričanju je »izobraževanje, tolerantnost in spoštovanje drug do drugega ključnega pomena v povezanem in medsebojno prepletenem svetu, kot ga poznamo danes«. Povedal je tudi, da je evropski nacionalizem dobil novo podobo, ki se kaže v obliki ekstremizma, populizma in raznih neonacističnih ter ultranacionalističnih gibanj.

Evropski poslanec, doktor Milan Zver, je v zborniku zastopan s prispevkom, naslovljenim »Položaj Romov v Evropski uniji«. V njem ugotavlja, da se je Evropa komaj slabo začela ukvarjati z manjšinskimi vprašanji in da smo še daleč od tega, da bi lahko rekli, da ima Evropa skupno, dosledno, harmonično in enotno politiko do Romov. Po Zverovem mnenju se bo to spremenilo s sprejetjem Lizbonske pogodbe, ki prinaša neko enakopravno podlago v odnosu do manjšin tako za stare kot nove članice Unije. Evropski poslanec Zver kljub temu, da živimo v družbi, ki jo je prizadela finančna kriza in dejstvu, da temu lahko sledi tudi kriza demokracije, vseeno ne vidi nevarnosti, da bi se netoleranca ali pa kakšna rasistična gibanja močno povzpela.

Na koncu 14. romskega zbornika lahko najdemo tudi angleški prevod zakona o romski skupnosti, ki je bil sprejet desetega aprila 2007.

Prvič na izletu!

Petra Tkalec Ferenčak

Ljudska univerza Murska Sobota si že 50 let prizadeva za izobraževanje odraslih. Posebno pozornost namenja ranljivim in marginalnim skupinam, med katere spadajo tudi Romi. Na podlagi tega je LUMS pred leti vpeljal program Socializacija in integracija Romov, kjer so aktivni štirje sodelavci Klavdija Forjan, Petra Tkalec Ferenčak, Drago Domjan in Mladenka Šarkezi. V okviru programa Romom nudijo pomoč in motivacijo pri učenju. Klavdija Forjan in Petra Tkalec Ferenčak dodatno obiskujeta romska naselja na področju celotne pomurske regije, in se aktivno ter sproti seznanjata s težavami romske populacije.

Po pogovoru z ženskami iz naselij Beltinci in Dokležovje, s pomočjo katerih sta izvedli tudi anketno raziskavo, sta ugotovili, da nekatere romske ženske še nikoli niso obiskale drugih krajev. Tako se je porodila ideja, da se romskim ženskam omogoči izlet v druga, bolj razvita, romska naselja pod sloganom »Pot, ki nas pelje naprej!«. Romske ženske in njihovi možje iz Beltincev in Dokležovja so bili nad predlogom navdušeni, saj je za njih bilo to nekaj novega, posebnega.

Pot jih je peljala na Goričko. Ogledali so si romsko naselje v vasi Pertoča, ki je znano kot eno najbolj urejenih romskih naselij v Sloveniji. Namen je bil Romom iz Beltincev in Dokležovja predstaviti način življenja goriških Romov, ki so znani po tem, da se aktivneje in uspešneje vključujejo v socialno in družbeno življenje. Domačini v Pertoči so goste zelo lepo sprejeli in jim razkazali naselje. Seznanili so se z njihovim okoljem, načinom življenja, razmišljanja in drugačnim pogledom na svet v celoti. Gostje iz Beltincev in

Dokležovja so od tam odšli polni pozitivnih vtisov in napolnjeni z novim optimizmom. Ugotovili so, da bi se nekaj videnega dalo prenesti v svoje domače okolje oziroma, da si lahko tudi sami nekoč podobno uredijo življenje.

Bilo je prvič, da se je za romske ženske oziroma za Rome sploh organiziral izlet. Izveden je bil ob finančni pomoči Občine Beltinci. Izvedli so ga v dopoldanskih urah, ko so otroci bili v šolah in vrtcih in ko imajo ženske največ prostega časa.

Klavdija Forjan in Petra Tkalec Ferenčak sta prepričani, da lahko Ljudska univerza Murska Sobota skupaj z Občino Beltinci in Romi samimi bistveno pripomore k socialni rehabilitaciji in izboljšanju življenjskih pogojev slednjih. Dodajata, da sta zelo hvaležni županu Občine Beltinci g. Milanu Kermanu, za sodelovanje in moralno ter finančno podporo, zahvaljujeta pa se tudi direktorici LUMS, Vesni Laissani in Cvetki Temlin za pedagoško pomoč in sodelovanje.

Izlet je bil organiziran v okviru Tedna vseživljenjskega učenja 2010, ki letos poteka pod krovno

temo Evropsko leto boja proti revščini in socialni izključenosti.

Ljudska univerza Murska Sobota, ki je javni zavod na področju izobraževanja z močno poudarjeno socialno konotacijo, pomaga Romom, ker se slednji pogosto težje vključujejo v sistem izobraževanja, posledično pa se zaradi neizobraženosti tudi težje zaposlujejo. Živijo v slabih bivalnih razmerah, ki jim onemogočajo normalne pogoje za življenje, soočajo se tudi z zdravstvenimi težavami. Vse to in še več vpliva na njihovo socialno izključenost od večinskega prebivalstva. Že dolgo se nahajajo v začarem krogu, iz katerega je težko izstopiti.

Želimo si, da je to prvi korak na poti, do uresničitve skupno zadanege cilja – premagati ovire in s skupnimi močmi hoditi po poti, ki nas vodi naprej!

Udeležba Romskega društva Romano Pralipe v akciji Očistimo Slovenijo v enem dnevu

Fatmir Bećiri

17. aprila se je odvijala vseslovenska akcija » Očistimo Slovenijo v enem dnevu », katere se je udeležilo tudi naše društvo.

V jutranjih urah smo se udeleženci zbrali na zbirnih mestih, kjer smo od koordinatorjev dobili navodila o poteku čistilne akcije. Vsak udeleženec je prejel zaščitne rokavice in vrečke za smeti, ki jih je priskrbelo podjetje Snaga. Smeti smo zbirali ločeno in tako pripomogli k lažjemu recikliranju odpadkov, ki je zelo pomembno za ohranitev našega planeta. Akcija je potekala v zelo dobrem vzdušju. zelo

pomembno pri tem projektu pa je ozaveščanje ljudi o boljšem ravnanju z odpadki.

Ob koncu uspešno zaključenega projekta nas je koordinator društva Drava povabil na organizirano zabavo, ki se je odvijala na Snežnem stadionu pod Pohorjem.

Sodelovanje med Centrom za socialno delo Murska Sobota in Romic Murska Sobota

Nataša Meolic

Eno od pomembnih poslanstev Centra za socialno delo Murska Sobota v nadaljevanju CSD Murska Sobota, na območju katerega živi najštevilčnejša romska populacija v državi, vidimo v tem, da po svojih najboljših močeh poskrbimo za učinkovitejšo socialno vključenost pripadnikov romske etične skupnosti. To ureničujemo skozi naše delo in z izvajanjem programov, ki lahko k temu pripomorejo. Ker so Romi med uporabniki storitev in daja-

tev v CSD Murska Sobota, smo se v letu 2009 povezali z ROMIC (romskim informativnim centrom in romsko radijsko produkcijo) ter radiom ROMIC in skupaj za Rome začeli z podrobnejšo predstavitvijo dejavnosti CSD Murska Sobota pod sloganom Tu smo, da vam pomagamo. Izhajamo iz prepričanja, da je zelo pomembna odzivnost zaposlenih v socialnem varstvu na potrebe v okolju, kar v tem konkretnem primeru pomeni informiranje Romov o vseh

storitvah, ki jih CSD izvajamo na njim razumljiv in dostopen način. Poleg predstavitve dejavnosti CSD po »romskem« radiu je bil eden od naših skupnih projektov, kako se približati uporabnikom prevod zloženke o storitvah in dejavnostih CSD Murska Sobota v romskem jeziku. S tem prispevamo k večji dostopnosti socialno-varstvenih dajatev in storitev ter aktivne participacije v družbenem življenju. Tako dobro sodelovanje z ROMIC si želimo še naprej.

Novice iz Novega Mesta

Bojana Rozman

Ric - Novo mesto ima poseben program PRPS, kar pomeni pomoč Romom pri socializaciji. Pri tem programu sta zaposlena dva Roma to sta Milena in Valentin, in pa dva neroma. Milena in Valentin veliko sodelujeta z našimi Romi in ji spodbujata pri vključevanju raznih delavnic ki potekajo po romskih naseljih. Rome sprašujeta in se z njimi posvetujeta, kakšne delavnice bi želeli imeti in kaj jih najbolj veseli. Vedno upoštevata njihove želje, in delavnice se udeležuje vedno več Romov.

Romi smo zelo sladkosnedi, in obožujemo najrazličnejše sladice še posebej pa torte. Rominje v Novem mestu so imele strašansko žejo po učenju peke torte. V tem tednu so zato imeli kuharsko delavnico in se jim je želja uresničila. Kuharske delavnice se je udeležilo veliko žensk ki so opazovale in sodelovale pri postopek peke torte.

Na koncu so povedale, da so se velik naučile in da je bila tort odlična.

Gospa Milena Tudija pa je v začetku junija poskrbela za zdravje Rominj, in se je zato pozanimala in posvetovala, če bi lahko v romskem naselju imeli delavnico, kjer bi se seznanili o tem kako se pregleduje dojke in o zdravju raka na dojki.

Zdravstvene delavke s katerimi se je Milena dogovorila so se z veseljem vključile in seznanile Rominje vse o pregledovanju dojk za odkritje raka na dojki.

Veliko otrok je, ki radi prisluhnejo nam staršem ko jim pripovedujemo kakšno zanimivo pravljico z srečnim koncem. Starši najpogosteje zbiramo pravljice, ki so za naše otroke zanimive in poučne. Naši romski otroci so le otroci, ki tudi radi prisluhnejo, če jim kdo prebere ali pa pripoveduje pravljico.

V Beli krajini v Črnomlju imajo zaposleno delavko Barbaro Kukman, ki je zadolžena pri zadovoljevanju romske skupnosti. Barbara je v torek 8.6.2010 v romskem naselju Kanižarica izvedla pravljico – likovno delavnico za romske otroke. Delavnica je potekala pri družini Tomič. Vključilo se je kar nekaj otrok, ki jih je pridno poslušalo kako jim Barbara bere pravljico. Prebrali so dve pravljici in sicer Muca copatarica in pa Ali ima tudi kenguru mamo. Otroci ki so sodelovali so na koncu narisali čudovite risbice na temo pravlice, ki so ji prisluhnili. Barbara je bila na koncu zelo zadovoljna z izvedbo te delavnice, saj pravi da so romski otroci zelo pridni in da bi mogli velikokrat organizirati takih delavnic.

V torek 22.6.2010 je Barbara Kukman organizirala delavnico šivanja, ki je potekala na Ziku. Delavnice se je udeležilo pet Rominj, ker so bile vse pet začetnice in niso še nikoli prej šivale sta mentorici Barbara in Marija Lozar pokazali nekaj osnovnih prijemov šivanja. Udeleženske so priznale, da jih moda in modni svet

zelo zanima in da se tudi Rominje rade lepo oblačimo in poskrbimo da smo vedno zelo urejene in lepe. Natančno so si pogledale revijo Burda in izbrale njim najustreznejše kroje, ki jih bodo na naslednjem srečanju skušale sešiti. Punce so se dogovorile, da bojo šivali tudi okrasne in uporabne predmete, kot so blazine, torbice in podobno. Njihovo srečanje bo potekalo dvakrat tedensko, računajo da bo njihovo skupno število okoli 20 ur.

Vrjamem da bojo punce sešile lepe in uporabne oblekice za tople poletne dni.

16.7.2010 Novo mesto

Prejšni teden se je prijateljica pozanimala in posvetovala pri družini Hudorovič, če bi jih zanimalo kako se vrtnari in skrbi za zelenjavne rastline, ker so bili zainteresirani so se skupaj odločili da bojo imeli vrtnarsko delavnico. Barbara Kukman je zato pri romski družini Hudorovič v Beli Krajini na Dobravicah v tem tednu Izvedla kuharsko in vrtnarsko delavnico. Ker so dnevi vsakič bolj in bolj vroči so se osvežili s hladnimi sokovi in sami pripravili dober domači golaž. Hudorovičevi so številna družina - štejejo kar deset članov, zato so lahko vsi sodelovali pri pripravi kosila in pri vrtnarjenju. Posadili so redkvico, kolerabo, motovilec in fižol.

ROMIC

ROMSKI INFORMATIVNI CENTER
ROMSKA RADJSKA PRODUKCIJA

Mlada režiserka Martina Hudorovič

Tom Gomizelj

Mlada režiserka Martina Hudorovič nadaljuje z nizanjem filmskih uspehov. Že večkrat nagrajeni dokumentarni film Babica je uvrščen v program The Human Rights Watch Film Festivala v New Yorku, njen kratki film Tikne Romnja (Mlade gospe) pa si je na festivalu mladinskega filma Videomanija v Ljubljani delil glavno nagrado. Na Festivalu romskega filma v Skopju je pred kratkim dobil tudi nagrado Zlato kolo, ki jo je zaradi odsotnosti avtorice prevzel slovenski veleposlanik Alain Brian Bergant.

V filmu, ki je nastal pod okriljem Luksuz produkcije DZMP iz Krškega, je prikazano vsakdanje življenje dveh najstnic ter njuni načrti za prihodnost. Film si je možno ogledati tudi na DVD-ju Skupaj na poti, ki ga je izdalo Društvo zaveznikov mehkega pristanka. Zbranih je 11 kratkih filmov, ki prikazujejo življenje Romov. Mladi avtorji so želeli preko filmov pomagati pri razumevanju njihove kulture in hkrati odpreti novo področje raziskave. DVD je še posebej primeren za šole in mladinske centre, kot pripomoček pri obravnavi tematike medkulturne-

ga dialoga in vključevanja ranljivih družbenih skupin v družbo.

Za nastanek filmov je bilo zelo pomembno predhodno filmsko usposabljanje, v katerega so bili vključeni mladi Romi. DZMP je namreč s pomočjo Evropskega socialnega sklada in Ministrstva za kulturo izvedlo 16 mesečno usposabljanje na področju kulture v podporo zagotavljanju večjih zaposlitvenih možnosti na trgu dela, dvigu ravni usposobljenosti, kulturne ustvarjalnosti in kreativnosti ter krepitvi samozavesti in socialne vključenosti ranljivih družbenih skupin v širše družbeno okolje. V letošnjem letu so v DZMP pripravili

nadgradnjo usposabljanja in še čakajo na rezultate razpisa. Med drugim želijo usposobiti mlade Rome, da se bodo dolgoročno lahko zaposlili kot TV novinarji oz. režiserji in s tem tudi sami (so)kreirali svojo medijsko podobo.

DVD Skupaj na poti so predstavili v četrtek, 20. maja, ob 11. uri v Knjižnici Sevnica, v okviru prireditve ob Tednu vseživljenjskega učenja. Predstavitve organizira Zavod RS za zaposlovanje, OE Sevnica. Isti dan je bil DVD predstavljen tudi na Kulturnem bazarju v Cankarjevem domu, ki ga organizirata Ministrstvo za kulturo in Ministrstvo za šolstvo.

Romanje k Mariji Bistrica

Janja Horvat

Lepo pozdravljeni!

Moje ime je Janja. To je bilo moje prvo romanje, ki sem ga sama organizirala. 1. maja smo romali k Mariji Bistrici na Hrvaško in v Ludberg, kjer se je zgodil evharistični čudež. Ta čudež se ohranja še danes, tako ga lahko vsak vidi. Tega romanja se je udeležilo 55 roman-

jev. Od tega je bilo tudi nekaj otrok, ki so posebno žareli od sreče. Rada bi se vsem lepo zahvalila, posebno gospodu kaplanu Gregorju Šmerlu. Ponovno romanje k Mariji Bistrici organiziramo, 22.8.2010.

Mobilna svetovalna služba za Rome

Bojana Rozman

Mobilna svetovalna služba deluje v Razvojno izobraževalnem centru Novo mesto v okviru projekta Center vseživljenjskega učenja Dolenjska. Mobilni svetovalci so svetovalci v Svetovalnem središču Novo mesto ter zaposleni v programu javnih del Socializacija in integracija Romov.

Tema letošnje konference, ki je bila 1. in 2. oktobra v Kranjski Gori, je bila prepoznavanje vseživljenjskega učenja kot učinkovitega orodja za premagovanje revščine, ki se navezuje na Evropsko leto boja proti revščini in socialni izključenosti (2010).

Rdeča nit konference je bilo delo s skupinami ali osebami v ranljivem družbenem položaju, ki so zaradi revščine izpostavljeni stereotipiziranju in stigmatizaciji ter posledično odrinjeni na obrobje družbe. Evropsko leto boja proti revščini in socialni izključenosti potrjuje zavezanost Evropske unije in njenih držav članic k izkoreninjenju revščine. Program konference je bil usmerjen predvsem na predstavitev dogajanja na področju izobraževanja in usposabljanja hendikepiranih ciljnih skupin, Romov, zapornikov ter starejših. Cilj konferen-

ce je bil vzpostaviti javni forum, ki bo služil izmenjavi izkušenj, praktičnih in teoretičnih vidikov izobraževanja odraslih ter povečanje osveščenosti javnosti o priznavanju temeljne pravice vseh ljudi do dostojnega življenja in polne vključenosti v družbo, zlasti oseb, ki imajo neposredne ali posredne izkušnje z revščino.

Na konferenci je sodeloval tudi RIC Novo mesto. Direktorica Marjeta Gašperšič je vodila delavnico Učenje kot pot v boljši romski vsakdan ter predstavila aktivnost Mobilna svetovalna služba za Rome, ki jo izvajamo v okviru projekta CVŽU Dolenj-

ska. Sodelovala sta tudi Valentin Hudorovac in Sandi Brajdič, ki sta predstavila svojo učno pot ter z glasbo dokazala, da trditev, da imajo Romi glasbo v krvi, še kako drži.

Mobilna služba za Rome zelo lepo sodelujejo z mladimi Romi in si prizadevajo, da bi se tudi odrasli Romi vključevali v vseživljenjsko učenje.

www.romic.si

ROMIC

ROMSKI INFORMATIVNI CENTER
ROMSKA RADIJSKA PRODUKCIJA

Delo romskega pomočnika na OŠ Franceta Prešerna Črenšovci

Mateja Zelko

O šoli

Naša šola obiskuje 206 učencev, od tega 33 Romov iz dveh naselij Kamencev in Trnja. V naš vrtec je vključenih 68 otrok, na šoli nas je 57 zaposlenih. Pred kratkim smo praznovali 200 obletnico organiziranega šolstva v našem kraju in 40 letnico vrtca. Zadali smo si vizijo Z znanjem in odgovornim ravnanjem gradimo varno in ustvarjalno šolo. Smo v postopku pridobitve certifikata kakovosti, letos pa smo prejeli državno priznanje Blaža Kumerdeja, za izjemne dosežke pri razvoju in uvajanju novosti v vzgoji in izobraževanju ter postali Kulturna šola leta 2010.

Romski pomočnik

V okviru projekta UVRVI se je na naši šoli 1. 9. 2008 zaposlil romski pomočnik Mišel Horvat. V kolektivu in dveh naših romskih naseljih je bil zelo dobro sprejet. Je zavzet za delo, vesten, odgovoren, vedno pripravljen pomagati, inovativen in samoiniciativen.

Romski pomočnik se vključuje v vse šolske in obšolske dejavnosti. Z učitelji sodeluje pri načrtovanju dela z romskimi učenci. Velikokrat tudi sam učencem pripravi učne liste. Pri pouku dela individualno z učenci v razredu, seveda pod mentorstvom učitelja. Učno pomoč nudi učencem prve in druge triade, pri predmetih slovenski jezik, matematika, naravoslovje in družba. Kot spremljevalec in mentor se vključuje v dneve dejavnosti. Svoje delo opravlja tudi v oddelkih PB, kjer pomaga učencem pri domačih nalogah in učenju ter ustvarjalnem preživljanju prostega časa. Likovne izdelke, ki ob tem nastanejo, pošilja na državne in mednarodne natečaje.

Sodeluje in svetuje romski folklorni skupini, ter spremlja učence na gostovanju. Pod mentorstvom učitelja in našega romskega pomočnika je naša folklorna skupina gostovala na različnih prireditvah, kot na primer: na srečanju prekmurskih osnovnošolskih otrok, ki ga je organiziral ženski forum, predstavili so se na 24. Strokovnem srečanju delavcev zavoda RS za šolstvo v Ljutomeru, sodelovali so na božičnem koncertu ob 10. obletnici prijateljevanja OŠ Franceta Prešerna, v okviru letošnjega otroškega parlamenta na temo STEREO TIPI IN DISKRIMINACIJA se je folklorna skupina predstavila na OŠ Odranci, OŠ Razkrižje in na OŠ Bistrica. Z učenkami iz OŠ Bistrice so pripravile skupno plesno koreografijo, nastopile so tudi v romskem naselju Kamenci na prireditvi Evropska pot romske kulture in dediščine, na kateri je romski pomočnik sodeloval pri ureditvi šolske stojnice. Romski pomočnik se aktivno vključuje v organizacijo prireditev na šoli in v romskem naselju. Tako sodeluje pri organizaciji prireditve ob svetovnem dnevu Romov, ki ga vsako leto obeležimo na naši šoli. Letos smo po osrednji prireditvi pripravili okroglo mizo na temo Uspešno vključevanje Romov v družbo, kjer so se našim učencem predstavili Romi, ki so uspešno dosegli svoje zastavljene cilje in se vključili v družbo, na ta način želimo naše učence motivirati, da je znanje tista vrednota, ki jih bo pripeljala do zelenega cilja.

Pod mentorstvom učiteljice slovenskega jezika in romskega pomočnika, v okviru novinarskega krožka, smo izdali že dve številki Romsko slovenskega časopisa RAUČ. Za katera smo prejeli dve državni nagradi.

V Celju na Roševih dnevih za dvojezični časopis in v Slovenj Gradcu na mednarodnem literarnem natečaju na dnevih OZN. Z OŠ Kapela smo letos sodelovali v projektu prevajanja pravljičice, VELIKI IZLET v 7 jezikov – med njimi tudi v romski jezik.

Romski pomočnik že drugo leto zapored pripravlja in vodi ustvarjalne božične delavnice za romske učence in njihove starše. Če primerjamo prvo in drugo delavnico opazamo velik napredek, saj sta se prve delavnice udeležili le dve mamicici, medtem, ko se je druge delavnice udeležilo več staršev, prišli so tudi stari starši in starejši bratje ter sestre. Tako da je vsak učenec imel ob sebi sorodnika, kar se nam pri neformalnih oblikah druženja zdi še posebej pomembno.

Naša šola sodeluje v 7 državnih in 8 mednarodnih projektih, med katerimi je tudi projekt UVRVI. V okviru tega projekta smo preko Mladinskega centra Ormož sodelovali z OŠ Velika Nedelja v projektu Različnost plesov nas druži, šlo je za sodelovanje romske in neromske šole, kjer so učenci pripravili skupno plesno koreografijo, si dopisovali, se učili romskega jezika. Menimo, da take oblike dela zelo pozitivno vplivajo na učenčevo samopodobo. Z OŠ Franceta Prešerna iz Kranja smo aktivno sodelovali v projektu Romi na Zlatem polju skupaj z organizacijo Amnesty International, kjer so učenci zbirali apele v podporo in proti diskriminaciji Romov, naše učenke so na taboru v Kranju vodile plesno delavnico in udeležence učile romskega jezika. V vse te dejavnosti se je aktivno vključeval romski pomočnik.

PREDNOSTI, ki jih vidimo z zaposlitvijo romskega pomočnika

Z zaposlitvijo romskega pomočnika se je izboljšala komunikacija med starši in učitelji. Izboljšala se je tudi šolska klima, zelo dobro so ga sprejeli vsi učenci na šoli, tudi neromski otroci ga pogosto prosijo za pomoč. Učenci so z njim pridobili več učne pomoči, še posebej je to pomembno v prvi triadi, ko imajo veliko težav z razumevanjem slovenskega jezika, še posebej tisti, ki niso bili vključeni v vrtec. Tem učencem razlaga snov v romskem jeziku. Prednost vseh dejavnosti, ki jih izvajamo na šoli, je v tem da želimo učencem omogočiti doživljanje uspeha, vključenost in sprejetost v družbo, razbijanje predsodkov in stereotipov, da bi jih na ta način spodbudili k doseganju svojih ciljev – končanje srednje ali poklicne

šole in pridobitev poklica.

Naše želje

Naše želje za prihodnost so, da se delo romskih pomočnikov sistemizira s strani Ministrstva za šolstvo in šport. Menimo, da bi bilo škoda, da po koncu projekta ostanemo brez romskih pomočnikov, ki so res most med šolo in domom. Smatramo, da romske pomočnike nujno potrebujemo na šoli, če želimo, da bodo romski učenci uspešno zaključili izobraževanje. V ta namen smo se povezali tudi s člani Romskega akademškega

kluba, ki bi učencem v povezavi z našimi učitelji, nudili učno pomoč na domu. Ugotavljamo, da je vzrok njihovega neuspeha nespodbudno okolje, slabe delovne navade. Skupaj z romskim akademskim klubom in našim romskim pomočnikom si želimo napredka tudi na tem področju.

*Koordinatorica projekta UVRVI
na OŠ Franceta Prešerna Črenšovci:
Mateja Zelko*

ROMIC ROMSKI INFORMATIVNI CENTER
ROMSKA RADIJSKA PRODUKCIJA

Demokracija naj ti da krila

Vlado Horvat

Rojeni smo v demokraciji

Demokracija v današnjem času pomeni mnogokrat izrečeno besedo, ki pa si jo vsak razlaga drugače. Mnogim pomeni to, da lahko svobodno izražajo svoje mnenje, drugim pa je le izgovor za doseg svojih ciljev.

Meni demokracija pomeni nekaj drugega. Na primer možnost, da bi o osebnih stvareh lahko odločali sami, ob tem pa imeli širšo podporo. Le to vidimo v obliki različnih dejavnosti že v osnovni šoli. Tukaj naj bi bil vsak obravnavan in spoštovan kot osebnost, ne glede na vero, nacionalnost in učno sposobnost. V družbi je mnogokrat statusni položaj pogoj, da te sploh

začnejo upoštevati. Revni, čeprav je demokracija, ne morejo doseči s svojimi idejami in zahtevami toliko, kot to lahko naredijo bogatejši, saj le te družba tudi drugače upošteva. Demokratična država bi morala imeti za vse svoje prebivalce enaka merila in vsem omogočiti enake pravice, zahtevati pa tudi enake dolžnosti. To, da lahko voliš predstavnike oblasti, je lahko le kapljica v morje v današnjem času. Oblast, ko doseže svoj cilj, po volitvah navadno pozabi na obljube, ki jih je dajala v predvolilnem času.

Po svetu v mnogih državah še ljudje ne morejo svobodno voliti svojih predstavnikov. Sam bi izbral oziroma volil, ko bom imel

seveda to možnost, ljudi, ki bodo cenili vrednote, kot so spoštovanje drugačnosti, poštenost, iskrenost, odgovornost in delavnost. S svojim znanjem in delom želim v prihodnosti tudi sam prispevati k boljšemu življenju vseh ljudi.

Vsi moramo biti demokratični najprej pri sebi, šele nato lahko pričakujemo boljši in prijaznejši svet za vse ljudi na zemlji.

*Vlado Horvat, 8.a, rojen
8.6.1996 v Murski Soboti
Poljska pot 3A, 9231 Beltinci*

*Mentorica: Nada Forjan
OŠ Beltinci, Panonska 35b,
9231 Beltinci*

**Vabimo Vas k poslušanju romskega radia RomiC
na frekvenci 97,6 MHz.**

Romanje v Medjugorje

Horvat Janja

Najlepša hvala vsem tistim, ki so pomagali pri zbiranju denarja za duhovno vodjo glede na to, da organizacija romanja ni bila lahka, nam je vseeno uspelo in tako smo se 24. junija odpravili na pot oziroma na romanje v Medjugorje. Bilo nas je 25 romarjev, z nami pa je bila tudi sestra Viktorja Nemeč kot duhovni vodja. Romanje je bilo prečudovito, saj smo se vsi 25 romar lepo razumeli in skupaj sodelovali. Premalo je besed, da bi lahko opisala to naše romanje, ki je bilo polno čustev, odpuščanja in minosi. To romsko romanje v Medjugorje bo postalo tradicionalno, saj sem se odločila, da se bom vsako leto zno-

va trudila in organizirala romanje v Medjugorje. Na konec bi se pa rada še zahvalila vsem romarjem, ki so mi veliko spodbude in moči. In

vsem bralcem in bralkam priporočam romanje v Medjugorje, da doživijo in občutijo to mladost in kraljico miru.

Miss Rominje 2010

Fatmir Bećiri

Romsko društvo Romano Pralipe Maribor se je tudi letos udeležilo izbora MISS Rominje, ki je bilo 7. 7. 2010 v Skopju, v R. Makedoniji. Slovenske Rominje sta zastopali dve izbrani kandidatki, Emira Zahirovič in Dibrani Fatima, katere je spremljal predstavnik Romov v

Mariboru g. Fatmir Bećiri. Tekmovanje ima internacionalno razsežnost, tako so se ga udeležili tako predstavniki držav EU in kot tudi predstavniki balkanskih držav (Srbije, Madžarske, Češke, Bosna in Hercegovine, Hrvaške, Bolgarije, Slovenije, Slovaške, Albanije, Črne

Gore – Podgorica, Srbija-Kosovo).

Naslov MISS Rominje 2010 je letos osvojila predstavница Podgorice, torej iz Črne Gore, naša predstavnica Emira Zahirovič pa je bila druga.

1. turnir v malem nogometu

Fatmir Bečiri

Romsko društvo Romano Pralipe je 11. aprila 2010 organiziralo ob svetovnem dnevu Romov tudi turnir iz malega nogometa, ki se je odvijal na Srednji lesarski šoli Maribor.

Člani društev, ki so se prijaviili na turnir so se zbrali pred stadionom Ljudski vrt in nato odšli na Lesarsko šolo. V uvodnem delu smo igralcem dodelili garderobe in izžrebali vrstni red tekem. Turnirja se je udeležilo kar nekaj romskih društev iz Slovenije. Po uvodnem nagovoru, ki ga je imel g. Bečiri Fatmir so se pričele tekme. Vzdušje je bilo zelo prijetno, saj je med premori za glasbo poskrbela romska glasbena skupina Trubači iz Republike Srbije. Ob zaključku tekem, ko so bili znani rezultati, so najboljše ekipe, strelci in golmani prejeli pokale, vsa društva in ostali udeleženci pa

zahvale za udeležbo. Pokal za najboljšo ekipo so si prislužili: Mladi Mariborčani, Romsko društvo Romano Pralipe, Romsko društvo Romano Ilo in Maribor 2. Kot najboljši strelca je blestel Severdžan Bečiri, najboljši golman na turnirju pa je bil član ekipe Mladi Mariborčani. Sledila je skromna pogostitev

nato pa so se gostje počasi odpravili domov.

Veliko vloge pri izvedbi turnirja je imela Zveza Romov Slovenije, ki nam je priskočila na pomoč s sponzorstvom. V bodoče si želimo še več takšnih športnih prireditev, ki nas.

Mahala Rai banda že drugič na Lentu

Tomaž Verdev

V okviru letošnjega festivala Lent je v Mariboru nastopila Mahala Rai banda, svetovno znana romska zasedba iz Romunije. Mahala Rai banda, ki je prvi album izdala leta 2004, je tokrat na Lentu nastopila drugič. Festival Lent je največji poletni festival v Sloveniji, kjer se v dveh tednih na več kot tridesetih prizoriščih zvrsti preko 400 prireditev, glasbenim užitek vseh vrst in žanrov pa zadnja leta v času trajanja festivala prisostvuje okoli pol milijona obiskovalcev Lenta.

Mahala Rai bando vodi violinist Aurel Ionitsa. Čeprav je v zasedbi poleg violine tudi harmonika, pa njen

zvok sloni predvsem na močni in živahni pihalni sekciji. Glasba Mahala Rai bande je urbana mešanica popularne in klubske glasbe. V Mariboru so poleg svoje največje uspešnice Mahalageasca

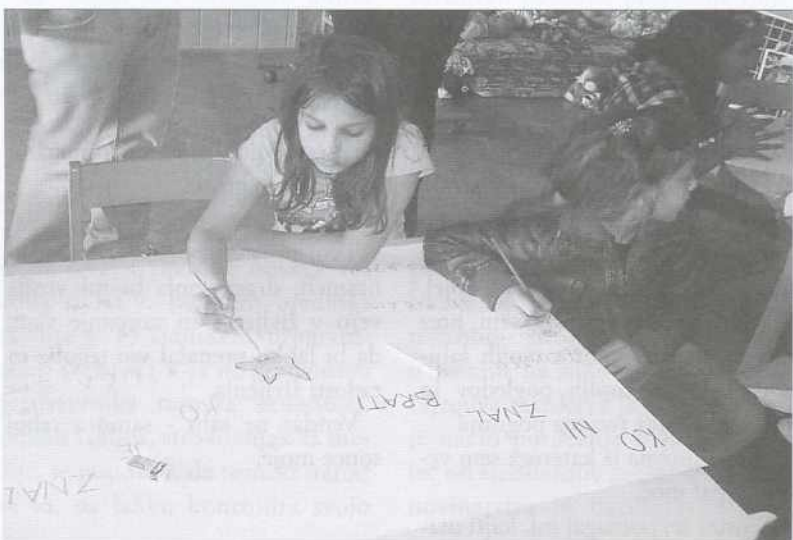
in še nekaterih pesmi prvega iz albuma predstavljali predvsem pesmi iz drugega albuma, imenovanega Ghetto Blasters, ki je izšel leta 2009. Sicer dober in korektno odigran koncert

je malce hromila le prepoved plesa na tribunah, zaradi katere se publika ni in ni mogla zares razživeti vse do bise, Mesečine, ki so jo prepevaajoči poslušalci spremljali na nogah.

Delavnica

Robertina Ratko

V sklopu izobraževanja romskih pomočnikov je Ljudska univerza Murska Sobota v sodelovanju z pomočniki in osnovno šolo organizirala delavnico, ki je potekala na naši šoli. Namen delavnice je bil, da zberemo čim več staršev, otrok za skupno druženje in da se pogovorimo. Delavnice so se udeležili starši, otroci, romski pomočniki iz drugih šol, učiteljice, predstavniki LUMS-a, podravnateljica in ravnateljica naše šole. Na delavnici so se predstavili naši romski učenci z kulturnim programom.

Delavnica na Pušči

18. maja smo se zbrali v vrtcu Romano na Pušči. Sledil je pozdrav ravnateljice Tatjane Cestnik in direktorice Ljudske univerze Vesne Laisani, ki je tudi staršem predstavila namen srečanja. Učiteljica Janja Varga nam je prebrala zgodbico, ki nosi naslov: Tiho, tukaj beremo. Zaključek te zgodbe so si naši romski učenci lahko izmislili čisto drugače in so na to temo tudi ilustrirali. Med tem časom pa so se odrasli v drugem delu sobe pogovarjali o različnih temah, kot so vzgoja in pomen izobraževanja.

Ekскурzija do Bohinja

Bojana Rozman

18. junij 2010 so Romi, ki obiskujejo osnovno šolo na Ricu imeli ekskurzijo na Gorenjsko. Ekскурzije sem se udeležila tudi jaz. Pot nas je vodila iz osrčja Dolenjske, po robu Suhe Krajine, robu Štajerske, Ljubljanske kotline na Gorenjsko. Skupna dolžina je bila približno 350 km. Prva postaja kjer smo se vstavili je bila Prešernova rojstna hiša.

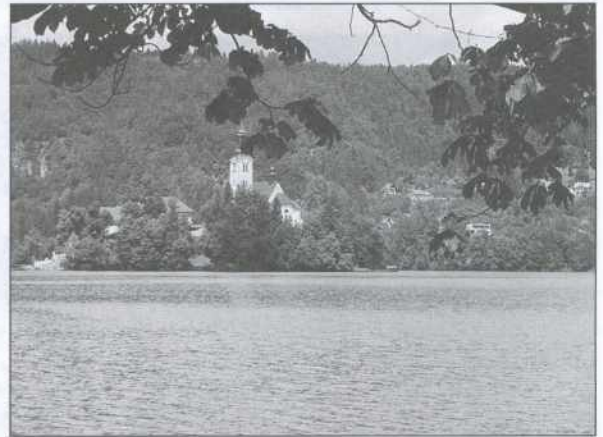
Prešernova hiša stoji v Vrbi na Gorenjskem. V njej se je leta 1800 rodil največji pesnik France Prešeren. Na Dunaju je študiral pravo in pri 29 letih doktoriral.

Hiša je lep primer gorenjske grun-tarske hiše. Spremenjena je v lepo urejen muzej, v katerem je predstavljeno pesnikovo življenje. Hiša je delno opremljen z originalno opremo, delno pa iz obdobja pesnikovega življenja.

Pot nas je peljal naprej na Bled z okolico in naravnimi lepotami. Bled je eno najlepših alpskih letovišč značilno po blagem, alpskem podnebjem. Odsev okoliških gora se vidi v jezerski gladini. Nadmorska višina blede je 600 metrov, dolžina jezera 2100m, širina 1400m, največja glo-

bina je pa dobrih 30m. Na bledu smo se lepo mirno sprehajali si ogle-dali zanimivosti in okusili blejske kremne rezine.

Pot smo nadeljevali naprej proti Bohinju. Pot od Blejskega jezera do bohinja nas je vodila ob reki Savi bohinjki. Bohinjsko jezero meri v dolžino 4000 metrov, v širino 1200 metrov z največjo globino do 40 metrov. Na koncu smo se zapeljali proti Brezjah. Glavni romarski shodi so ob Marijinih praznikih: 24. maja, 15. avgusta in na angelsko nedeljo.

Samo s teboj

Romeo Horvat-POPO

Prosim te, ne dopusti, da pozabi-va vse lepo, ne uniči vsega za kar sva se borila, ne trgaj mojega in tvojega dostojanstva.

V mojem srcu še vedno gori plamen ljubezni, čeprav se bojim, da ta plamen postaja majhen plamenček in počasi ugaša.

Srce mi je vedno prijetno vztrepetalo, ko si stopila skozi vrata, poskočna, vesela, velikokrat težko razpoložena, včasih preveč razigrana,

pa vendar prijazna in nasmejana.

Danes draga moja, pa me je strah, strah me je tvojega odsotnega, nepogleda. Ni te več in me skrbi, če te bom sploh kdaj še videl ali objel.

Bojim se, da bom ostal sam, brez tvojega nasmeha, brez tvojih šaljih pripomb, toplih pogledov in stiska rok, brez tvojega poguma

in optimizma iz katerega sem vedno črpal moč.

Prosim te, pomagaj mi, kajti uta-

pljam se, izgubljam tla pod nogami z občutkom groze.

Strmim v praznino.

Tvoj prijazen pogled in prisrčen nasmeh, draga moja bi mi vrnila vero v življenje in zaupanje vase, da bi lahko prenašal vse tegobe in radosti življenja.

Vendar ne sam - samo s teboj sonce moje.

Ljubim te - Hočem te za ženo

Romeo Horvat-POPO

Sonce zame si vse!!! Ljubim te tako močno, da si tega še predstavljal ne moreš. Ne vem kaj je na tebi, da me tako močno privlači, ampak nekaj je. Verjetno je to res usoda, ki naju je združila, nama dala možnost, da jo izkoristiva. Dala to možnost, da sva srečna do konca najinega življenja, da živiva življenje, polno ljubezni, razumevanja, dobre volje in sreče. Sreče v

skupnem življenju in si ustvariva družino, na temeljih prave iskrene in srčne ljubezni. Res mi pomeniš vse. Tvoj pogled, tvoje oči, nosek, ustnice. Sploh ne morem opisat vseh tvojih stvari, ki me privlačijo. Najbolj me pa pritegne tvoja osebnost. Ista si kot jaz. Isto te razveseli, prizadene, razžalosti, isto te osrečuje, enako čutiš in še vse ostale stvari. Enako si želiš v življenju, pričakuješ od življenja, partnerja, enake poglede imava na svet in prihodnost.

Zlata si, si moj sonce, ki mi sije vse dni. Razveseli mi dan, vsaka misel nate, vsak tvoj sms, vsak tvoj klic, ko zaslišim tvoj nežen glas. Ne bi pa opisoval občutka, ko te zagledam, vidim tvoj angelški nasmeh, tvoje očke, **TEBE**. Niti ne morem

Neizmerno te ljubim in tako močnega občutka pri tem še ni-

sem imel nikoli. Si edinstvena. Pa ne mislim samo na tvojo lepoto. Mislim nate v celoti. Z vsemi tvojimi dobrimi lastnostmi, ki jih ima vsak, ampak, pri tebi so te tako simpatične.

Na ves glas bi zakričal **LJUBIM TE!!!** Ponosen bi bil, da bi bila moja žena, pokazati bi te želel celotnemu svetu. Poglejte, to je moja žena, moja sreča, ljubezen, moje edino in vse.

Želel bi se ti dokazovati celo moje življenje, vsaki dan, ti dokazoval svojo ljubezen do tebe, da nikoli ne bi bila v dvomih, da moje besede niso le besede, prazno govorjenje, ampak so polni občutkov. Od prvega trenutka, bi se popolnoma zavedala, da si ljubljena, željena, cenjena, kot si zaslužiš, da si ena in edina zame in nikoli ne bi dvomila v mojo zvestobo.

Okrogla miza - mediji o Romih

Tomaz Verdev

21. maja, je v dijaškem domu v Murski Soboti potekala okrogla miza »Mediji o Romih in romski mediji«. Udeleženci okrogle mize so poudarili odgovornost medijev za negativno in stereotipno podobo Romov. Direktor urada za narodnosti, mag. Stane Baluh, je predstavil predlog novega zakona o RTV. Besedilo predloga zakona v 15-članskem programskem svetu RTV-ja ne predvideva predstavnika romske skupnosti. Orhan Galjuš, strokovnjak za medije, je poudaril, da romski narod za to, da lahko kontrolira svojo

medijsko podobo, potrebuje tudi svoje medije, saj je sicer njegova medijska podoba odvisna od predstavitve v neromskih medijih, ki pa je pogosto diskriminatorna in neodgovorna. Ljatif Demir, svetovalec za romska vprašanja makedonske vlade, je podrobno predstavil izsledke obsežne raziskave, ki se je ukvarjala prav z načinom medijskega poročanja o Romih na zahodnem Balkanu. Njegova raziskava je pokazala, da je način poročanja o Romih daleč od standardov profesionalnega novinarstva in načela enakovre-

dne obravnave. Negativno podobo Romov v slovenskih medijih in tipične napake v poročanju o Romih je predstavila Monika Sandreli, Jože Horvat – Muc pa je poudaril pomen romskih medijev za jezik in identiteto Romov. Na koncu okrogle mize so udeleženci razpravljali o možnosti vzpostavitve vseevropskega romskega medija, ki bi imel, če bi ga poslušalo samo deset procentov Romov v Evropi, garantirano najmanj milijonsko publiko.

Festival romske kulture Romski mesec, letos tudi v Murski Soboti

Romic

Dan pred svetovnim dnevom Romov se je začel festival ROMANO ČHON / ROMSKI MESEC, s prireditvami v štirih slovenskih mestih v Novem mestu, Ljubljani, Mariboru in Murski Soboti. Organizatorji festivala so se letos drugič odločili, da širši javnosti prikažejo pestrost romske kulture, ki jo spremljajo temperamentni nastopi domačih in tujih glasbenih izvajalcev, delavnice romskega plesa, predavanja na romsko tematiko, fotografske razstave, ustvarjalne in druge delavnice za otroke in odrasle ter filmski in literarni večeri. V Murski Soboti je v festival romske

kulture potekal v mladinskem informativnem in kulturnem domu. Odprtja festivala se je udeležil tudi direktor urada za narodnosti Stane Baluh, ki je prepričan, da gre za projekt, ki ga je potrebno postaviti v tradicijo Slovenije in takšen mora tudi ostati. Festival je uradno odprl župan Mestne občine Murska Sobotna Anton Štihec, ki je poudaril, da je občina vedno dobro sodelovala z romsko skupnostjo, izpostavil je tudi nekatere druge dosežke skupnosti. Na odprtju festivala je nekaj besed spregovorila tudi predsednica Romskega akademskega kluba Samanta Baranja, velik po-

udarek je namenila pomenu medkulturnega dialoga, ki je po njenem mnenju zelo pomemben pri uspešnem vključevanju Romov v kulturo.

Kulturni program sta popestrila duet Ira Roma ter Lendavska skupina romskih plesalcev Romano Jilo.

Povzetek: Andi Murska Sobotna pe djik dij anglu romanu dij kezdi indja u romanu čhon. Avka andu štar fure ovla cili masek sikadi i romani kultura priku butja te koncertja.

Romska ustvarjalnost in kultura vedno znova vzbuja navdih in občudovanje

Ingrid Pojbič

Na osnovni šoli Kuzma se je s prisotnostjo romskih pomočnikov v VIZ sistemu začutil v delu in življenje šole drugačen navdih v smislu nadgrajevanja, povezovanja Romov in Neromov. Morda bo kmalu prišel čas, ko niti več ne bomo tako pogosto govorili o Romih in Neromih ampak bolj posplošeno o učencih šole, o prebivalcih krajev, občin in držav....

Romska pomočnica Ksenija Valner je že s svojo kompleksno osebnostjo v naš v šolski prostor prinesla veliko toplino. S svojo motiviranostjo za delo katera temelji na njeni osebni vedoželjnosti katero je bila

pripravljena v času šolanja ali prostega časa vedno znova nadgraditi s strokovnimi znanji.

Že ob prihodu Ksenije na našo šolo se je v nekaj dneh zgodila tista nujno potrebna kemija, ki je plamen za medsebojno človeško povezanost. Ta se je razlezla med nas, njene sodelavce in seveda med VSE učence naše šole, ki so v kakršnem koli stiku z Ksenijo.

Ksenija je redno prisotna pri vseh oblikah VIZ dela, torej pri pouku, nekaterih interesnih dejavnostih, plavalnih tečajih in raznovrstnih delavnicah.

V lastni izvedbi je organizira-

la delavnico namenjeno romskim staršem in njihovim otrokom. Ustvarjalnost delavnice pa je vzpodbudila tudi druge učence, ki so se jim z veseljem pridružili.

27.03.2010 je bilo na Ptujju srečanje nadarjenih učencev, ki so se imeli možnost izkazati v različnih oblikah ustvarjalnosti. Povabljeni so bili tudi naši učenci z namenom, da na tem srečanju ponudimo ustvarjalnost na področju romskih plesov. Vsa svoja delovna leta se z velikim veseljem povezuje z učenci Romi in njihovimi starši, čeprav ni bil vsak dan sončen in predvsem noben dan nikoli

»preoblačen« in za oblakom se je vedno svetilo sonce. Življenje Romov mi od malega ni bilo tuje, saj smo že v osnovni šoli z našimi sošolci iz Pušče in Černelavskega naselja navezali prijateljske odnose. V svoji delovni dobi sem s pomočjo naših učencev in tečaju romskega jezika strnila tudi to neznanko, saj mi romščina ni več tuji jezik. Tudi o romski kulturi in zgodovini sem se pozanimala v tolikšni meri, da ta narod zagotovo čutim kompleksno od nekoč do danes. Na teh delavnicah sem zato prisotnim pripovedovala o romski kulturi, njihovi zgodovini, o življenju Romov ne tako

daleč nazaj in danes. Razložila sem pomen romskega simbola, govorila sem o bogastvu znanja romskih ljudi, ki ga črpajo iz narave in ga zagotovo kot Romi prevečkrat v svojem življenju ne zanemarjajo. S tem svojim znanjem sem zelo presenetila našo romsko pomočnico Ksenijo, na kar sem zelo ponosna. Po tem uvodnem delu so naše učenke naučile prisotne nekaj gibalnih izrazov tipičnih za romske ples, kar smo povezali v tri minutno koreografijo. Ta je na zaključni prireditvi požela ogromen aplavz in navdušenje, ki so nam ga mnogi še nekaj časa verbalno izražali. Vse to

vrstne dejavnosti so koraki ljudi, ki si prihajamo bliže in bliže...

Posamezniki v ljudskih skupnostih so premalo za nadgarejevanje in usmerjanje človeških vezi v pozitivno smer. Živimo in delamo na šoli, kjer ves kolektiv na čelu z ravnateljem strmi v dobrobit vseh. To je temelj za vso znanost in strokovne razprave, ki včasih brez omenjenega temelja izzvenijo v prazno.

Ingrid Pojbič, mentorica romskih pomočnikov na OŠ Kuzma

V okviru kampanje Dosta posneli film »Različnost nas bogati«

Romic

V okviru ozaveščevalnih kampanj Sveta Evrope Dosta! Osvobodimo se predsodkov, spoznajmo Rome in Spregovori proti diskriminaciji so v začetku leta 2010 pričeli s snemanjem mladinskega dokumentarnega filma na temo »različnost bogati«. Video projekt sovпада z evropskim letom boja proti revščini in socialni izključenosti 2010. Gre za mladinsko videoprodukcijo v obliki realnih

posnetkov diskriminatornih dejanj iz zgodovine, pričevanj in osebnih izpovedi posameznikov, ki se iz različnih razlogov srečujejo z diskriminacijo ter zanimivih zgodb in intervjujev tako laične kot strokovne javnosti. V dokumentarnem filmu sodelujejo pripadniki različnih narodnih, verskih, etničnih in kulturnih manjšin, med drugim tudi nekatere znane medijske in politične

osebnosti ter stroka. Sodelovanje sta med drugimi potrdila predsednik Republike Slovenije dr. Danilo Türk in župan Mestne občine Ljubljana Zoran Jankovič. V mladinskem video projektu želijo prikazati, da je različnost edina enakost med nami in da nas ta različnost pravzaprav bogati. Želijo prikazati negativnost stereotipov in predsodkov in opozoriti na strpnost, medkulturni

dialog in spoštovanje vseh ljudi. V filmu želijo spregovoriti proti diskriminaciji in prikazati dobre zgledne in razmišljanja za boljši danes in jutri. Projekt koordinira Urad vlade RS za narodnosti, v okviru kampanje Dosta. Snovalci mladinskega dokumentarnega filma na temo »različnost bogati so se preizkusili v vlogi

snemalcev, novinarjev, montažerjev in odkrivajo bogastvo kultur ter prepričan v slovenskem prostoru.

Premiera kratkega dokumentarnega filma o različnosti, je bila spomladi letos, film pa bodo skušali lansirati v šole in medije kot del poučnega in izobraževalnega programa.

Teli kampanja Dosta kijren u film adauh so sam amut men barvajaurel. U film kijren u tirne zau Pum uze hi pa te u zavod Bob andri Ljubljane. Le filmiha kamen te sikal hot u but predsodki ži Roma na rikijren.

Kuharska delavnica

Bojana Rozman

Barbara je v prejšnjem tednu v romskem naselju na Lokvah pri gospe Andželki Golobič izvedla kuharsko delavnico, kjer so se naučili peko hrenovk v testu.

Postopek priprave:

Sestavine damo v kruhomat po naslednjem vrstnem redu: mleko, olje, sol, sladkor, moka, kvas. Uporabimo program za mesenje in vzhajanje kvašenega testa. Pustimo, da kruhomat testo do konca pregnete, potem pa še približno pol ure vzhaja.

Vzhajano testo stresemo na delovno površino. Na hitro ga pregnetemo, potem pa ga razdelimo na 2 dela. Vsak del posebej razvaljamo v tanek krog. Krog razrežemo na štiri dele. Če smo testo res tenko razvaljali (jaz ga običajno na premer 35 cm), bi moral biti vsak del na širšem koncu vsaj malo daljši, kot je hrenovka. Na vsak del na konico položimo hrenovko in jo zavijemo proti širšemu delu (kot bi delali rulado). Ko je hrenovka zavita v testo, na vsakem koncu »zavitka« ostane nekaj samega testa. To testo zapognemo proti sredini hrenovke in ga pritismo, da se sprime z ostalim testom.

V testo zavite hrenovke položimo na pekač, obložen s peki papirjem. Pekač damo v hladno

pečico in temperaturo nastavimo na 200 stopinj. Ko pečica doseže to temperaturo, hrenovke pečemo še približno pol ure (odvisno od pečice).

Sestavine:

8 dl moka, 3 dl mleka, 0,8 dl olja, ena žlička soli, dve žlički sladkorja, pol vrečke instant kvasa, osem posameznih hrenovk golic

